

Hørings svar – Fjerning av minstegrense for rett til medlemskap i Statens pensjonskasse og enkelte andre lover

Pensjonistforbundet og SAKO (LO-Stats Pensjonistutvalg, Telepensjonistenes Forbund, Fagforbundets sentrale pensjonistutvalg, Postens Pensjonistforbund, Politiets Pensjonistforbund, Jernbanepensjonistenes Forbund og Statens Vegvesens Pensjonistforbund) viser til Arbeids- og inkluderingsdepartementets høringsnotat datert 1. juli 2022 med forslag om å fjerne minstegrensen på 20 prosent stilling for rett til medlemskap i Statens pensjonskasse og i enkelte andre lover.

Innledning

For de fleste er det bra å bli medlem av pensjonsordningen, men ikke for alle. Vi vil i vårt hørings svar sette søkelys på gruppen som ikke får en fordel av å bli medlem av pensjonsordningen. Se også kapittel 5.1.1 i høringsnotatet som trekker frem enkelte momenter som taler for å beholde minstegrensen på 20 prosent. Regelverket for offentlig tjenstepensjon er forskjellig for personer født før 1963 som omfattes av bruttoordningen, og personer født i 1963 eller senere, som er omfattet av påslagsordningen. En oppheving av minstegrensen kan slå uheldig ut for dem som er omfattet av bruttoordningen. Vi foreslår at minstegrensen på 20 prosent opprettholdes for personer født før 1963, og at den oppheves for dem født i 1963 eller senere.

Pensjonert personell som i dag jobber under minstegrensen på 20 prosent vil motta ordinær lønn, og samtidig beholde sin tjenstepensjon uten reduksjon. Dette er en fordel som vil fjernes med den foreslåtte opphevingen av minstegrensen.

Under koronapandemien ble det innført egne unntaksregler som gjorde det mulig for pensjonert helsepersonell å jobbe på ordinære lønnsvilkår uten at pensjonen ble avkortet. Det var et grep som ble gjort, fordi de ordinære reglene gir svake incentiver for pensjonert personell til å jobbe. En oppheving av minstegrensen vil svekke incentivene ytterligere.

Samordningsfellen

Pensjonistforbundet ønsker at tjenstepensjonssystemet i offentlig sektor skal gi gode incentiver til arbeid, og at lenger yrkeskarrierer og flere år i arbeid lønner seg pensjonsmessig. Det er imidlertid ikke tilfelle for ansatte omfattet av bruttoordningen. Personer født før 1963 som jobber utover alderen hvor de har kompensert for levealdersjusteringen rammes av «samordningsfellen». Den gjør tjenstepensjonen mindre og mindre desto lenger de jobber. En oppheving av minstegrensen kan føre

til at flere rammes av samordningsfellen, siden flere innmeldes i pensjonsordningen. Det er helt urimelig at man får redusert årlig tjenestepensjon ved å jobbe lenge.

Fordeler og ulemper

Vi støtter at personer som jobber i lave stillingsprosent skal få økt pensjonsopptjening. Men da må det faktisk gi økt pensjon. Fordelene for enkelte av å fjerne minstegrensen virker å være svært små, sammenlignet med de ulemper andre påføres.

Departementet viser i høringsnotatet (s. 20) at gjennomsnittlig årsinntekt for statsansatte med stillingsgrense under 20 prosent var ca. 13 000 kroner i 2020. En person født i 1963 som jobber et år med denne inntekten kan forvente å få 35 kroner i økt årlig pensjon ved uttak fra 62 år, eller 75 kroner i økt årlig pensjon ved uttak fra 75 år. Som det kommer frem av høringsnotatets kapittel 7.2.1 (s. 18) forventer SPK økte merutbetalinger til påslagspensjon på kun 15 000 kroner i 2025.

På den andre siden kan en alderspensjonist født før 1963 som jobber rett under 20 prosent stilling, få redusert tjenestepensjonen under utbetaling med om lag 20 prosent dersom regelverket endres. Pensjonen reduseres etter forholdet mellom pensjonsgrunnlaget og inntekten. Har man for eksempel et pensjonsgrunnlag på 600 000 kroner, og 19,9 % stilling med 120 000 kroner i årslønn (10 000 kroner i måneden, før skatt), så vil tjenestepensjonen reduseres med 20 prosent. Med en full tjenestepensjon på 8 000 kroner i måneden, vil den reduseres med 1 600 kroner i måneden. Jobber personen i ett år vil samlet pensjon være redusert med 19 200 kroner. Denne reduksjonen for én enkelt person er altså større enn hva SPK forventer i økte merkostnader i 2025 for alle sine medlemmer med påslagspensjon (15 000 kroner).

Ulike regler for personer født før 1963 og dem født i 1963 eller senere

Tjenestepensjonsregelverket har et tydelig skille mellom personer født før 1963, og dem født i 1963 eller senere. Siden en oppheving av minstegrensene kan ha negative konsekvenser for personer født før 1963, bør minstegrensen på 20 prosent beholdes for disse årskullene, mens den oppheves for personer født i 1963 eller senere.

Vennlig hilsen

For Pensjonistforbundet

Arne Halaas
Generalsekretær

Sindre Farstad
Seniorrådgiver pensjon